

Música Antiga de Girona

Concert a l'Auditori de Girona

Jaume Balias (Barcelona 1750- Còrdova 1822)

Direcció: Josep Vila Casañas

8 octubre 21h

Programa:

- 1- **Oratori de St. Tomàs de 1783.**
- 2- **Goigs de St. Narcís**

Sinopsi de l'oratori:

El text de l'obra presenta una doble comparació: d'una banda compara el cingol d'Aaron, descrit a la Bíblia i de l'altra el cingol de St. Tomàs, símbol de la puresa medieval segons la tradició popular. La segona comparació narra l'episodi de la revolta d'unes quantes famílies israelites enmig del desert contra Moisès i Aaron (Números capítol 16 ss.). Aquesta comparació però no és fàcil de veure a simple vista, doncs està presentada de forma poc rellevant, ja que el llibretista insisteix en els fets bíblics, amb una certa erudició.

Durant la primera meitat l'obra presenta el conflicte entre els dos bàndols israelites per tal de controlar la custòdia de l'Arca de l'Aliança, símbol de la unitat del poble d'Israel. Un dels bàndols era el de Moisès i Aarón, l'altra el de Coré, Datan. Abirón i Phala, que amb 250 israelites van intentar suplantar Moisès i Aaron. Moisès va reptar-los a fer un judici de Déu: Aaron i Coré oferirien un sacrifici a Déu i aquell que l'encens del sacrifici fos acceptat per Déu seria l'elegit.

La segona part deixa entreveure el conflicte entre catòlics i herètics –no especifica qui són aquests heretges però poden identificar-se amb el protestants en el marc de la Contrareforma - i compara aquest conflicte amb el viscut per Moisès i Aaron, i conclou que l'èxit d'aquesta Contrareforma va ser possible gràcies a les eines teològiques i filosòfiques elaborades pel teòleg dominic St. Tomàs d'Aquino (1225-1274). No deixa de ser sorprenent que el 1783 any de l'estrena d'aquest oratori, encara trobem ressò de les lluites del s. XVII entre catòlics i protestants, lluites que a Girona no van tenir cap entitat. Cal suposar que l'autor del text pensa més aviat en aquells gironins enlluernats per la Il·lustració francesa i que a Girona eren prou actius com per haver fet arribar a la ciutat havien dues col·leccions de l'Encyclopédie de Diderot i que deuriem criticar entre els grups dirigents de la ciutat el contingut i la forma de docència dels dominics.

Goigs de St. Narcís

Aquests goigs són els primers que es van cantar en català al s. XVIII, després d'un parèntesi de cent anys, en el qual els goigs van ser substituïts pels Villancicos d'arrel castellana. El text és el tradicional d'origen desconegut, però molt antic, ja esmentat al s. XVII, i des d'aleshores es va utilitzar per la festa del 29 d'octubre, cantant-se el mateix text fins a inici del s. XX, quan va ser substituït pel text actual. L'estil musical correspon a la del darrer terç del s. XVIII, barreja de l'estil belcantista d'origen napolità amb la forta influència dels autors vienesos. Es una obra amb orquestra de cambra barroca –hi manca la percussió era prohibida dins dels temples des del concili de Trento- i és a un sol cor.